

■ НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ИНФОРМАТИЧКО ОПШТЕСТВО

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.kit.gov.mk

ВИЗИЈА И МИСИЈА

Визија: Придвигување на Република Македонија кон економија базирана на знаење преку одржлив развој на информатичкото општество.

Мисија: Создавање соодветна средина за информатичко општество.

1. ВОВЕД

Информатичкото општество е плод на промените во користењето на новите информатички и комуникациски технологии. Глобалните комуникации, електронската комерција и Интернетот се придобивки на развиениот свет, обезбедувајќи повеќе благодети, развој и демократија. Светот во новиот милениум го карактеризира процесот на глобализација, што претставува резултат на технолошкиот развој и на политиката на либерализација. Во тој свет, информацијата претставува клучен ресурс, а знаењето и способноста за учење и усовршување - клуч за конкурентни предности.

Република Македонија преку **Националната политика за информатичко општество (НПИО)** се вклучува во глобалните развојни процеси.

Процесот на развивање на НПИО се базира на реалноста и на потребите на локалната средина, на реални проценки на способностите, ресурсите и на потенцијалите на сите субјекти во изградбата на информатичкото општество.

НПИО е документ којшто треба да се интегрира со другите развојни стратегии во државата, поддржан од сите политички субјекти со консензус, со цел да овозможи имплементирање на сите

зацртани програми, проекти и иницијативи за придвижување кон информатичкото општество. Исто така, овој документ ќе придонесе за поврзување на активностите од областа на информатичката и комуникациската технологија (ИКТ) во Македонија со програмите, проектите и структурните фондови од ЕУ.

Овој документ овозможува ефикасна имплементација и користење на ИКТ кај сите субјекти во Република Македонија, со што ќе се стимулира конкурентноста на македонската економија, транспарентноста и ефикасноста во работењето на Владата и учеството на граѓаните во градењето на општеството.

Изградбата и развојот на информатичкото општество се дефинирани и потенцирани во неколку документи прифатени од Република Македонија: Акциониот план на Европската комисија eEurope 2005, Завршната декларација на Светскиот самит за информатичко општество (WSIS) (Женева 2003 година), Акциониот план на Комисијата за информатичка технологија 2003-2007, Договорот за стратешко партнерство со компанијата Microsoft и Владата и усвоената Декларација на Собранието на Република Македонија - "е-Декларација 2002, Препораките за забрзан развој на информатичко општество и дигитална економија во Република Македонија како национален приоритет", како и други договори и конвенции ратификувани од страна на Република Македонија.

2. ЦЕЛИ

Со цел остварување на визијата и на мисијата се планира постигнување на следните цели до 2007 година:

- целосно либерализиран пазар на електронско-комуникациски услуги (2005 година);
- значително зголемен број на Интернет-корисници;
- воспоставени електронски сервиси за јавни услуги;
- имплементирани приоритети за одржливост на Стратегијата и на Акциониот план за информатичко општество.

3. ОСНОВНИ НАСОКИ

3.1 ИНФРАСТРУКТУРА

Обезбедена современа, лесно достапна и прифатлива ИКТ-инфраструктура достапна за користење под еднакви и недискриминаторски услови преку:

- прифатливи цени за користење на Интернет и останати електронски комуникациски услуги;
- континуирана и одржлива поддршка на ИКТ-инфраструктурата;
- воведен протокол за електронски комуникации меѓу деловните субјекти, граѓаните, јавната администрација и невладиниот сектор.

3.2 Е-БИЗНИС

Воведувањето на е-бизнис треба да го подобри економскиот развој со обезбедување на подобра економска ефикасност, конкурентност и профитабилност преку:

- значително реорганизирани и подобрени бизнис-процеси со соодветни модели за имплементација на е-бизнис во компаниите и
- електронска поврзаност меѓу деловните субјекти, граѓаните, јавната администрација и невладиниот сектор.

3.3 Е-ВЛАДА

Ефикасно и транспарентно работење на Владата, отворено за учество на граѓаните, кое ќе обезбеди подобри електронски услуги за граѓаните и за бизнис-заедницата преку:

- овозможени услови за учество на граѓаните во информатичко општество;
- обезбедено ниво на online-транзакции во давањето електронски услуги што ги нуди Владата;
- политичка, институционална и регулаторна рамка;
- континуиран развој на национална ИКТ-мрежа на државни институции во функција на ефикасна и безбедна размена на службени информации и податоци;
- обезбедување нови, подобри и поевтини сервиси кои стимулираат економски и социјален просперитет.

3.4 Е-ОБРАЗОВАНИЕ

Развој на современ образовен и истражувачки систем и поттикнување на ориентираноста кон ИКТ во образованието, науката и во културата:

- значително зголемено ниво на ИКТ-писменост на граѓаните;
- воведување и усогласување на стандарди за е-образование;
- структурален и содржински развој и зголемена присутност на ИКТ-образованието на сите нивоа;
- поттикнување на современи и флексибилни форми на образование со помош на ИКТ: континуирано учење, учење на далечина, преквалификација итн.;
- континуиран развој на националната академска истражувачка мрежа како носител на современо и ефикасно делување на субјектите во образованието на национално и на глобално ниво.

3.5 Е-ЗДРАВСТВО

Воспоставување и унапредување на врските меѓу субјектите во здравствениот сектор и создавање флексибилна околина за постојано унапредување на сервисите преку воспоставување:

- единствен систем за шифрирање и идентификација по електронски пат;
- усогласени технолошки платформи и размена на податоци според дефинирани протоколи;
- електронски сервиси за граѓаните и создавање предуслови за телемедицина.

3.6 Е-ГРАЃАНИ

За да можат граѓаните на Република Македонија да бидат чинители на информатичкото општество неопходно е:

- градење на кохерентни политики за да можат сите сектори да нудат е-услуги коишто ќе бидат унифицирани, стандардизирани, едноставни за користење, независни од софтверската платформа, достапни за сите граѓани без оглед на нивната локација и социјален статус, имајќи ги предвид потребите на граѓаните;
- континуирано создавање поволна околина и пракса на добро раководење за да можат со помош на ИКТ-алатките граѓаните да партиципираат во целокупните општествени процеси, како и во процесот на донесување на одлуките на локално и на национално ниво.

3.7 ЛЕГИСЛАТИВА

Донесување легислатива којашто ќе биде во согласност со меѓународните конвенции и договори коишто Република Македонија ги има ратификувано или потпишано и легислатива која ќе биде во целост хармонизирана со директивите на ЕУ за информатичко општество и за економија базирана на знаење.

Легислативата ќе обезбеди:

- демонополизирање на пазарот на електронско-комуникациските услуги и спречување ограничување на конкуренцијата;
- заштита на правата на интелектуалната сопственост, базите на податоци, безбедноста на информациите и на приватноста на податоците;
- заштита од компјутерски криминал;
- електронско деловно работење.

4. ПРИОРИТЕТИ ЗА ОДРЖЛИВОСТ

4.1 ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА РАЗВОЈ НА ИНФОРМАТИЧКО ОПШТЕСТВО

За самоодржлив развој е потребна рамка, составена од два дела: законски и институционален. Поради тоа, неопходни се две основни компоненти:

- легислатива за информатичко општество во Република Македонија - како стимулација за самоодржлив процес за развој на информатичкото општество и како рамка која ќе ги содржи основните стандарди врз кои ќе се базира изградбата на информатичко општество во Македонија;

- формирање институција за развој на ИКТ со цел следење на развојот и на имплементацијата на ИКТ и НПИО.

4.2 КАМПАЊА ЗА ГРАДЕЊЕ СВЕСТ ЗА ПОТРЕБАТА И ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА ИНФОРМАТИЧКОТО ОПШТЕСТВО

Оваа компонента укажува на реализација на широкоопфатна кампања со цел запознавање на јавноста за придобивките од информатичкото општество во Република Македонија во целост.

4.3 ОДРЖЛИВО И СООДВЕТНО ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето треба да е обезбедено преку сигурни и постојани извори на финансирање. Овие фондови треба да се обезбедат на различни начини од: Владата, приватниот сектор и од меѓународните донаторски институции.

4.4 МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Развој на процес за постојан мониторинг и евалуација на постигнатите резултати во развојот на информатичкото општество, со нагласено задолжително користење на повратни информации (индикатори) за креирање на идните политики, стратегии и планови во Република Македонија.

Издавач:
Влада на Република Македонија
Комисија за информатичка технологија

Работна група:

Гоце Арменски, асистент на Институтот за информатика, Природно-математички факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Владо Василевски, Влада на РМ, Генерален секретаријат, Сектор за информатичка технологија

Данило Глигороски, доцент, Природно-математички факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Аксенти Грнаров, Редовен професор, Институт за компјутерска техника и информатика, Електротехнички факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Марјан Гушев, Кластер за ИТ на Проектот за конкурентност за Македонија, професор на Институтот за информатика, Природно-математички факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Игор Димитровски, помошник-директор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија

Матилда Димовска, Програмски специјалист, Програма за развој на Обединетите нации (UNDP)

Дарко Дуковски, Проектен асистент, Програма за развој на Обединетите нации (UNDP)

Мијалче Георгиев, Помлад асистент, Економски факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје,

Зоран Јаневски, Проект-координатор, Програма за развој на Обединетите нации (UNDP)

Бардил Јашари, директор на Фондацијата Метаморфозис - Скопје

Софче Јовановска, член на Комисијата за информатичка технологија, директор на Дирекцијата за промовирање и информирање на членките - Стопанска комора на Македонија

Сашо Јосимовски, професор по информатички технологии и електронски бизнис на Економскиот факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Дејан Калиников, Заменик-директор, СЕАФ/Македонија

Аце Коцевски, градоначалник на општина Велес

Катерина Костадинова - Даскаловска, директор на Државниот завод за статистика

Мери Кучера Илиевска, член на УО на МАСИТ

Јани Макрадули, претседател на КИТ, пратеник во Собранието на Република Македонија

Пеце Митревски, доцент, Технички факултет - Битола, Универзитет "Св. Климент Охридски"

Драган Николиќ, раководител на Секторот за К-4, Министерство за одбрана на Република Македонија,

Валентин Пепељугоски, адвокат; член на Комисијата за конкуренција на Република Македонија, професор на Факултетот за општествени науки

Дарко Перушески, директор, А1 Телевизија - Скопје

Елица Перчинкова, виш соработник, Агенција за електронски комуникации

Тони Петрески, претседател на УО на МАСИТ

Јованче Петров, Технички менаџер на Проектот -MaNGO Online, Фондација Институт отворено општество Македонија

Антони Пешев, претседател на Американско-македонската комора (AmCham)

Борислав Поповски, претседател на УО на МАРНЕТ, професор на Институтот за телекомуникации, Електротехнички Факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Владимир Радевски, вонреден професор и декан на Факултетот за комуникациски науки и технологии, Универзитет на Југоисточна Европа

Ејуп Рустеми, пратеник во Собранието на Република Македонија, асистент на Природно-математички факултет, Државен Универзитет, Тетово

Филип Стојановски, програмски координатор, Фондација Метаморфозис

Коста Трпковски, директор на Агенцијата за електронски комуникации

Ванчо Узунов, советник на Претседателот на Република Македонија, доцент на Правниот факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

Предраг Чемериќиќ, директор на ОН.нет (Интернет сервис провајдер)

Република Македонија

supported by:

FOUNDATION
FOR OPEN SOCIETY
INSTITUTE
MACEDONIA